

Free Radicals : กระบวนการเปลี่ยนแปลงคนยุคใหม่สู่การพัฒนาประเทศ
Free Radicals : The Process of Transforming Modern People into the Country's
Development

กัณฑ์ณ จงงามวิไล

Kantaphon Chongngamwilai

สถาบันวิจัยทรัพยากรมนุษย์ จังหวัดลำพูน

golfmew.gm@gmail.com

บทคัดย่อ

การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนส่วนสำคัญควรเริ่มจากการพัฒนาตัวบุคคลหรือทรัพยากรมนุษย์ของประเทศนั้น ๆ ซึ่งกระบวนการที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของคนรุ่นใหม่จะเป็นปัจจัยที่กำหนดการพัฒนาประเทศ ในปัจจุบันได้มีการนิยามคนรุ่นใหม่ว่าเป็น Free Radicals คือ อนุมูลอิสระ ซึ่งหมายถึง เป็นคนที่มีความคิดเป็นของตนเอง มีความเป็นอิสระไม่ค่อยยึดติดกับใคร หรือกับอะไรมากนัก เป็นคำที่อธิบายถึงลักษณะของคนยุคใหม่ได้เป็นอย่างดี บทความนี้จึงมุ่งเน้นการนำเสนอกระบวนการที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกับคนรุ่นใหม่ประกอบไปด้วย การสร้างรากฐานการเรียนรู้ ส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ การพัฒนาทักษะ เสริมสร้างภาวะผู้นำ สร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม องค์ประกอบเหล่านี้เมื่อนำมาใช้อย่างเป็นขั้นตอนก็จะทำให้คนรุ่นใหม่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นส่วนสำคัญที่จะพัฒนาประเทศต่อไป

คำสำคัญ : กระบวนการเปลี่ยนแปลง. คนยุคใหม่. การพัฒนาประเทศ

Abstract

A significant part of sustainable national development should begin with the development of the individual or human resources of that country. the processes that will transform the new generation will be the determinants of national development. Nowadays, the new generation is defined as Free Radicals. meaning free radicals. meaning they have their own thoughts. Is independent. rarely attached to anyone Or with anything much It is a word that describes the character of the modern age very well. This article focuses on presenting the processes that will bring change to the new generation. including: Building a foundation for learning Encourage creativity Skill development Strengthening leadership Build social immunity These elements. when applied in stages. will continually develop a new generation as an important part of the country's further development.

Keywords : change process. new generation. national development

บทนำ

การเตรียมพร้อมด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพของประชากร ในทุกช่วงวัย มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพทุนมนุษย์ของประเทศ โดยพัฒนาคนให้เหมาะสมตามช่วงวัย เพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ การหล่อหลอมให้คนไทยมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม เป็นคนดี มีสุขภาวะที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวม การพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงานและทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของคนในแต่ละช่วงวัยตาม ความเหมาะสม การเตรียมความพร้อมของกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จะเปลี่ยนแปลงโลกในอนาคต(สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2559 : 4) สังคมปัจจุบันนี้จะเห็นได้ว่า โลกของเรากำลังเกิดการ เปลี่ยนแปลงอย่างมาก โดยเปลี่ยนเป็นสังคมที่มุ่งสู่ “สังคม ดิจิตอล” ทำให้เกิดการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก และเยาวชนทำให้การใช้คอมพิวเตอร์เป็นสื่อทางการศึกษาเพิ่มมากขึ้น การเรียนรู้เทคโนโลยีสมัยใหม่ได้ทำให้มีความรู้ความเข้าใจการใช้งานอินเทอร์เน็ตผ่านอุปกรณ์คอมพิวเตอร์อันเป็น เครื่องมือสมัยใหม่ที่มีประสิทธิภาพมีความจำเป็นอย่างมากในปัจจุบัน โดยเฉพาะในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สมรรถนะชุดดังกล่าวยังมีความสัมพันธ์กับทักษะชุดอื่น ๆ เช่น ทักษะชีวิต ที่ครอบคลุมเรื่องทักษะการเท่าทันตัวเอง (Self Management Skills) ทักษะการคิด (Thinking Skills) และทักษะการอยู่ร่วมกับผู้อื่น (Interpersonal and Communication Skills) อีกด้วย เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงให้เกิดสังคมที่ผู้คนอยู่ร่วมกันโดยยึดความยุติธรรมทางสังคมเป็นหลักสำคัญ การจัดการศึกษาโดยมุ่งเน้นการพัฒนาให้เกิดการบูรณาการและเชื่อมโยงระหว่างชุดของสมรรถนะและทักษะดังกล่าวจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง (Arphawan sopontammarak. ออนไลน์)

การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะควบคู่ไปกับคุณธรรมจริยธรรมเพื่อเพิ่มศักยภาพของตนให้สามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ผ่านกระบวนการเรียนรู้จากสิ่งที่อยู่รอบตัวและสิ่งใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น โดยอาศัยประสาทสัมผัสทั้ง 5 เพื่อให้เรียนรู้ จดจำนำไปใช้และพัฒนาต่อยอดการเรียนรู้นั้นขึ้นไปเรื่อย ๆ ด้วยเหตุนี้ การศึกษาจึงเป็นรากฐานอันสำคัญของการพัฒนาและเป็นกลไกหลักในการสร้างทุนมนุษย์(Human Capital) ให้เป็นทรัพยากรต้นทุนที่ทรงประสิทธิภาพในการขับเคลื่อน และพัฒนาประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้าในทุกมิติ(ธนภัทร จันทรเจริญ. 2562 : 217) การพัฒนาคนในโลกยุคใหม่บางส่วนอาจจะต้องพึ่งพาประสบการณ์เก่า ในแง่ของศักยภาพพื้นฐานความเป็นมนุษย์และความสัมพันธ์ทางสังคม ความคาดหวังต่อกระบวนการและผลลัพธ์จะต้องคิดใหม่ทำใหม่ เปลี่ยนวิธีคิด Mindset ใหม่ ที่ต้องรื้อสร้างแนวปฏิบัติออกจากประสบการณ์และภาพจำเดิม ๆ ซึ่งเรื่องเหล่านี้เป็นเรื่องที่ยากที่สุด ทำหายที่สุด ในกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกใบใหม่ การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นมาพร้อมกับมนุษยชาติ

สังคมไทยมีคนรุ่นใหม่เป็นจำนวนมากเพราะมีอายุตั้งแต่วัยรุ่นจนถึงวัยกลางคน มีแนวความคิดแบบตะวันตกหรืออาจมีแนวความคิดที่ผิดแผกแตกต่างจากคนปกติโดยทั่วไปคิดกัน แต่อย่างไรก็ตามแนวความคิดของคนรุ่นใหม่ที่มีผิดแผกแตกต่างออกไปนั้นก็ยังมีทั้งแนวคิดที่เป็นแบบก้าวหน้าและเป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม ดังจะเห็นได้จากการตระหนักถึงปัญหาและผลกระทบของนโยบายสาธารณะทำให้การขับเคลื่อนของประชาชน (นิภาพรณ เจนสันติกุล. 2556 : 52) แต่ก็ยังคงมีหลายอย่างที่คนรุ่นใหม่ควรรู้ จากการมองหลายมุม มองให้กว้างและรอบด้านให้

มากขึ้น ซึ่งจะทำให้ประสบการณ์ใหม่นี้จะสร้างการเปลี่ยนผ่านให้คนรุ่นใหม่ได้ปรับฐานความคิด ความสัมพันธ์กับสังคมก็เป็นส่วนหนึ่งในการเชื่อมโยงใหม่ที่เปลี่ยนจากโลกเดิมสู่โลกเสมือนจริงในสังคมดิจิทัล ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้จะต้องกลับมาทบทวนถึงคุณภาพและศักยภาพของคนรุ่นใหม่ในประเทศ เพื่อก้าวไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้

ดังนั้นบทบาทความนี้จึงมุ่งนำเสนอกระบวนการที่จะทำให้นักรุ่นใหม่ได้เรียนรู้และสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาได้ ซึ่งโลกที่เราเผชิญอยู่ในปัจจุบันมีความซับซ้อนมากขึ้นเชื่อมโยงกันทั้งมิติทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม อย่างไรก็ตาม ความซับซ้อนที่เกิดขึ้นส่วนหนึ่งก็เป็นผลมาจากพัฒนาการทางเทคโนโลยี จากการที่มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมไปอย่างรวดเร็วนี้ก็มีอุปสรรคปัญหาต่าง ๆ ตามมา ก็เป็นที่น่าสนใจว่าจะมีแนวคิดอะไรที่จะสามารถนำมาปรับใช้ เพื่อสร้างกระบวนการบางอย่างที่จะทำให้นักรุ่นใหม่ได้เกิดการเรียนรู้ที่เป็นพื้นฐานในการปรับตัวตามสังคมที่เปลี่ยนไป ซึ่งจะเหมาะสมกับคำว่า Free Radicals (อนุโมลอิสระ) ที่มีความหมายถึงการเป็นผู้มีอิสระในทุกด้าน เป็นผู้ที่มีความคิดอิสระที่สามารถสร้างประโยชน์ให้กับสังคมได้ ที่เป็นการตอบเป้าหมายในการพัฒนาคนตามยุทธศาสตร์ของประเทศอันจะก่อให้เกิดการพัฒนาประเทศต่อไป

แนวคิดการพัฒนาเด็กยุคใหม่

ถ้าจะมองถึงความก้าวหน้าของประเทศชาติในอนาคตสิ่งสำคัญที่ต้องบอกว่าเป็น ปัจจัยหลักของการพัฒนา คือการสร้างเด็กและเยาวชนของชาติวันนี้ให้มีคุณภาพเพื่อโตเป็นผู้ใหญ่ในวันข้างหน้า อันจะเป็นการเตรียมความพร้อมในการวางรากฐานของการพัฒนาประเทศไทยให้เกิดความมั่นคง การที่จะต้องพัฒนาคู่มือใหม่ให้พร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น จะต้องมีการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ให้กับสังคม การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิตให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศ มีประเด็นสำคัญอยู่ 6 ประเด็น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2560 : 88-93)ดังนี้

1. การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม มุ่งเน้นให้สถาบันทางสังคมร่วมปลูกฝังค่านิยมวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ โดยบูรณาการร่วมระหว่าง “ครอบครัว ศาสนา การศึกษาและสื่อ” ในการหล่อหลอมคนไทยให้มีคุณธรรม จริยธรรม ในลักษณะที่เป็น “วิถี” การดำเนินชีวิต ดังนี้ 1) การปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมผ่านการเลี้ยงดูในครอบครัว โดยส่งเสริมให้ครอบครัวมีความอบอุ่น ดำเนินชีวิตโดยยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม 2) การบูรณาการเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา โดยให้สถานศึกษาสอดแทรกการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และการมีจิตสาธารณะเข้าไปในทุกสาระวิชาและในทุกกิจกรรม 3) การสร้างความเข้มแข็งในสถาบันทางศาสนา มีการเผยแผ่หลักธรรมคำสอนทางศาสนาที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตที่เข้าใจง่าย และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง 4) การปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน โดยการพัฒนาผู้นำชุมชนให้เป็นต้นแบบของการมีคุณธรรมจริยธรรม การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน 5) การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์จากภาคธุรกิจ โดยกระตุ้นให้มีการบริหารจัดการอย่างมีธรรมาภิบาล พัฒนาสร้างความรู้สึกรับผิดชอบต่อสังคม 6) การใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยม การส่งเสริมการใช้สื่อออนไลน์และเครือข่ายสังคมออนไลน์อย่างสร้างสรรค์

2. การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต มุ่งเน้นการพัฒนาคนเชิงคุณภาพในทุกช่วงวัย ตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์ วัยเรียน วัยรุ่น/นักศึกษา วัยแรงงาน และ วัยผู้สูงอายุ เพื่อสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพ มีทักษะความรู้ และความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า ดังนี้ 1) ช่วงการตั้งครรภ์ แรกเกิด ปฐมวัย เน้นการ เตรียม

ความพร้อมให้แก่พ่อแม่ก่อนการตั้งครรภ์ ส่งเสริมอนามัย แม่และเด็กตั้งแต่เริ่มตั้งครรภ์ 2) ช่วงวัยเรียน พัฒนาทักษะความสามารถการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะทักษะด้านการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ 3) ช่วงวัยรุ่น นักศึกษา เน้นการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่เชื่อมต่อกับโลกการทำงาน รวมถึงทักษะอาชีพ ที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ 4) ช่วงวัยแรงงาน ยกระดับศักยภาพ ทักษะ และสมรรถนะ 5) ช่วงวัย ผู้สูงอายุ ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเป็นพลังในการขับเคลื่อนประเทศ

3. การปฏิรูปการเรียนรู้แบบพลิกโฉม โดยการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ที่มุ่งเน้นผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้และมีใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนบทบาทครู การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา และการพัฒนาระบบ การเรียนรู้ตลอดชีวิต ดังนี้ 1)การปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 2)การเปลี่ยนโฉมบทบาท ‘ครู’ให้เป็นครูยุคใหม่ โดยปรับบทบาทจาก ‘ครูสอน’ เป็น ‘ครูฝึก’ หรือ ‘ผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้’ 3) การการดึงดูดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญต่างชาติและคนไทยที่มีความสามารถสูงในต่างประเทศ เพื่อให้กลับมาช่วยสร้างและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้กับประเทศ

4. การพัฒนาและรักษากลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษ โดยการพัฒนาและส่งเสริมกลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษของประเทศอย่างเป็นระบบ การสร้างสภาพแวดล้อมและระบบสนับสนุนให้เอื้อต่อ กลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษ ในการสร้างสรรค์งานบนฐานเทคโนโลยีและนวัตกรรม ดังนี้ 1)การพัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษด้านต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง 2)การสร้างเส้นทางอาชีพ สภาพแวดล้อมการทำงานและระบบสนับสนุน 3) การการดึงดูดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญต่างชาติและคนไทยที่มีความสามารถสูงในต่างประเทศ

5. การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี มุ่งเน้นการเสริมสร้างการจัดการสุขภาวะในทุกรูปแบบที่นำไปสู่การมีศักยภาพในการจัดการสุขภาวะที่ดีได้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการสร้างเสริมให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี และมี “ทักษะด้านสุขภาวะ” ที่เหมาะสม ดังนี้ 1)การสร้างความรู้ด้านสุขภาพ (Health Literacy) โดยพัฒนาองค์ความรู้และการสื่อสารด้านสุขภาพที่ถูกต้องและ เชื่อถือได้ให้แก่ประชาชน 2)การป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาพ โดยผลักดันการสร้างเสริมสุขภาพในทุกนโยบาย 3)การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี โดยส่งเสริมให้มีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เป็น 4)การพัฒนากระบวนการสุขภาพที่ทันสมัยสนับสนุน การสร้างสุขภาวะที่ดี โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ มาใช้ในการสร้างความเลิศทางด้านบริการทางการแพทย์และ สุขภาพแบบครบวงจรและทันสมัย 5)การส่งเสริมให้ชุมชนเป็นฐานในการสร้างสุขภาวะดีใน ทุกพื้นที่โดยให้ชุมชนเป็นแหล่งบ่มเพาะจิตสำนึกการมีสุขภาพดีของประชาชนผ่านการจัดการความรู้

6. การสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย มุ่งเน้นการสร้างความรู้ในการวางแผนชีวิตและการสร้างครอบครัว การพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาครอบครัว ดังนี้ 1)การส่งเสริมการเกิดที่มีคุณภาพ โดยการสร้าง บุตรที่มีคุณภาพ มุ่งเน้นการสร้าง ความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับกลุ่มคนก่อนก้าวมาเป็นพ่อแม่ 2)การสร้างครอบครัวที่เหมาะสมกับคนรุ่นใหม่ โดยส่งเสริมความรู้ในการวางแผนชีวิตที่เหมาะสมกับค่านิยมของคนรุ่นใหม่ 3)

การพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้าง ครอบครัวอบอุ่นเข้มแข็ง โดยเน้นการส่งเสริมนโยบายการ สร้างความ สมดุลระหว่างชีวิตและการทำงาน

สรุปได้ว่าแนวคิดในการพัฒนาคนยุคใหม่ตามยุทธศาสตร์ชาติ 29 ปีนั้น มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคนยุคใหม่ให้ มีความพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงของประเทศ ครอบคลุมทุกด้านในการพัฒนาคนทั้งแนวคิด การศึกษา ทักษะ ร่างกายที่ดี และสภาพแวดล้อม ซึ่งปัจจัยเหล่านี้เป็นสิ่งที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองของคนยุคใหม่ที่จะเกิดตลอดช่วง ชีวิต แต่การกำหนดแนวทางในยุทธศาสตร์ชาติ 29 ปีก็ยังเป็นไปแบบกว้าง ๆ ซึ่งสร้างขึ้นมาจากวิสัยทัศน์ของภาครัฐ ที่มองว่าแนวทางควรจะเป็นอย่างไร ตามความเป็นจริงตามบทบาทของภาครัฐน่าจะเป็นการเชื่อมโยงหรือประสาน ความร่วมมือให้เกิดตามแนวทางเหล่านั้นมากกว่าการกำหนด

พลเมืองยุคใหม่

การเป็นพลเมืองจะมีลักษณะอย่างไรนั้น สังคมจะเป็นผู้กำหนดลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อที่จะได้พลเมืองที่ดี คุณสมบัติของสมาชิกในสังคมจะต้องมีคุณสมบัติพื้นฐานคือ คุณสมบัติทั่วไปของการเป็นพลเมืองดีเช่น ขยัน อดทน ซื่อสัตย์ ประหยัด รับผิดชอบ มีเหตุผล โอบอ้อมอารีมีเมตตา เห็นความสำคัญของประโยชน์ส่วนรวม และมี คุณสมบัติเฉพาะ คุณสมบัติเฉพาะอย่างที่สังคมต้องการให้บุคคลพึงปฏิบัติ เช่น ต้องการบุคคลที่มีคุณธรรมนำความรู้ ต้องการให้คนในสังคมไทยหันมาสนใจ พัฒนาวิจัยในงานอาชีพด้านการเกษตรให้มากเพราะเป็นพื้นฐานของ สังคมไทย(สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2555 : 13)การปกครองในระบอบประชาธิปไตย เป็นการปกครอง ที่ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจสูงสุด แต่การปกครองระบอบประชาธิปไตยจะประสบความสำเร็จได้นั้น จะต้องสร้าง พลเมือง ให้สามารถปกครอง ตนเองได้ไม่ใช่เพียงแต่มีรัฐธรรมนูญที่ดีเท่านั้น พลเมืองในระบอบประชาธิปไตยจะ ประกอบไปด้วยลักษณะ 6 ประการ (เทวานฤมิตรกุล. 2555 : 34) ได้แก่

1. รับผิดชอบต่อตนเองและพึ่งตนเองได้ ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในประเทศของตนเอง ทำนองเดียวกับ เจ้าของบ้านมีสิทธิเสรีภาพในบ้านของตน ระบอบประชาธิปไตยจึงทำให้เกิดหลักสิทธิเสรีภาพ และทำให้ประชาชนมี อิสระภาพคือเป็นเจ้าของชีวิตตนเอง การเป็นอิสระชนที่พึ่งตนเองและสามารถรับผิดชอบได้
2. เคารพหลักความเสมอภาค ไม่ว่าประชาชนจะแตกต่างหรือสูงต่ำกว่ากันอย่างไร ไม่ว่าจะร่ำรวยหรือยากจน ทุกคนล้วนแต่เท่าเทียมกันในฐานะที่เป็นเจ้าของประเทศ “พลเมือง” จึงต้องเคารพหลักความเสมอภาค และจะต้อง เห็นคนเท่าเทียมกัน ทุกคนล้วนมีศักดิ์ศรีอย่างเสมอกัน
3. เคารพความแตกต่าง ยอมรับความหลากหลาย ประชาชนจึงแตกต่างกันได้ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง การเลือก อาชีพ วิถีชีวิต ความเชื่อทางศาสนา ดังนั้นเพื่อมิให้ความแตกต่างนำมาซึ่งความแตกแยกในสังคม พลเมืองจึงต้อง ยอมรับและเคารพความแตกต่างของกันและกันได้ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันได้ถึงแม้จะ แตกต่างกัน
4. เคารพสิทธิผู้อื่น ทุกคนมี สิทธิเสรีภาพ แต่ถ้าทุกคนใช้สิทธิโดยคำนึงถึงแต่ประโยชน์ของตนเอง หรือเอา แต่ความคิดของตนเองเป็นที่ตั้งโดยไม่คำนึงถึงสิทธิผู้อื่น จึงจำเป็นต้องมีขอบเขตคือ มีสิทธิและใช้สิทธิได้เท่าที่ไม่ ละเมิดสิทธิผู้อื่น พลเมืองจึงต้องเคารพสิทธิผู้อื่นและจะต้องไม่ใช้สิทธิเสรีภาพของตนไปละเมิดสิทธิของผู้อื่น

5. เคารพกติกา ทุกคนต้องเสมอภาคกันภายใต้กติกานั้น พลเมืองจึงต้องเคารพกติกา ถ้ามีปัญหาหรือมีความขัดแย้งเกิดขึ้นก็ต้องใช้วิถีทางประชาธิปไตยและใช้กติกา ในการแก้ไขไม่เล่นนอกกติกาและไม่ใช้กำลังหรือความรุนแรง

6. รับผิดชอบต่อสังคมและส่วนรวม จะต้องเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น และรับผิดชอบต่อผู้อื่นแล้ว พลเมืองจะต้องใช้สิทธิเสรีภาพของตนโดยรับผิดชอบต่อสังคม “พลเมือง” จึงต้องตระหนักว่าตนเองเป็นสมาชิกคนหนึ่งของสังคม และรับผิดชอบต่อภาระการกระทำของตน ต้องตระหนักอยู่เสมอว่าการกระทำใด ๆ ของตนเองย่อมมีผลต่อสังคมและส่วนรวม พลเมืองต้องรับผิดชอบต่อสังคมและมองตนเองเชื่อมโยงกับสังคม เห็นตนเองเป็นส่วนหนึ่งของปัญหา และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการเป็นพลเมืองยุคใหม่นอกจากตนเองจะต้องมีการพัฒนาตนเองจนเกิดเป็นความเชี่ยวชาญแล้ว จะต้องให้ความสนใจกับเรื่องความสัมพันธ์ในสังคมที่เป็นปัจจัยในการสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี เริ่มจากการเข้าใจสิทธิทั้งของตนเองและผู้อื่น ต้องเคารพสิทธิผู้อื่นและจะต้องไม่ใช้สิทธิเสรีภาพของตนไปละเมิดสิทธิของผู้อื่น เคารพกฎระเบียบของสังคมในการอยู่ร่วมกันถ้ามีปัญหาหรือมีความขัดแย้งเกิดขึ้นก็ต้องใช้กฎระเบียบได้อย่างเท่าเทียม มีความรับผิดชอบต่อภาระการกระทำของตน ต้องตระหนักอยู่เสมอว่าการกระทำใด ๆ ของตนเองย่อมมีผลต่อสังคมและส่วนรวม

กระบวนการเปลี่ยนแปลงคนยุคใหม่

การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของแต่ละช่วงชีวิตย่อมส่งผลต่ออนาคต เพื่อให้เด็กและเยาวชนซึ่งเป็นคนยุคใหม่ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปในทางพัฒนา โลกยุคใหม่จะมีการสร้างศักยภาพจะเปลี่ยนไปจากเดิมอย่างมาก ด้วยเหตุว่าศักยภาพยุคใหม่เป็นเรื่องของ ทักษะคิดและวิสัยทัศน์ที่สามารถเชื่อมโยงชีวิต จิตใจ และเทคโนโลยีดิจิทัลเข้าด้วยกัน การพัฒนาคนเป็นเรื่องสำคัญและมีความหมายยิ่งต่อปัจจุบันสภาพและการไปสู่อนาคตในกระแสโลกไร้พรมแดน ซึ่งการพัฒนาคนและการสร้างคนยุคใหม่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการพัฒนาการศึกษาของประเทศอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ซึ่งกระบวนการที่จะทำให้คนยุคใหม่เกิดการเปลี่ยนแปลงมีดังนี้

การสร้างรากฐานการเรียนรู้ การสร้างรากฐานที่ดีของชีวิตให้แก่เด็ก เพื่อให้เด็กเติบโตขึ้นมาเป็นคนดีพึ่งพาตัวเองได้ และมีความสุข รากฐานเหล่านี้ครอบคลุมตั้งแต่เรื่องสุขภาพ พัฒนาการ ความคิด อารมณ์ และจิตใจ จะต้องสร้างให้เด็กยุคใหม่มีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะการแก้ปัญหา การแก้ปัญหาที่ด้นนั้นต้องอาศัยทักษะการคิดวิเคราะห์ให้รู้ที่มาที่ไปของปัญหา คิดได้อย่างมีเหตุผล และคิดสร้างสรรค์เพื่อหาทางแก้ไขจนสำเร็จ ลุล่วงด้วยวิธีการที่ถูกต้องภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่ เป็นการเรียนผ่านการลงมือทำ ให้เด็กยุคใหม่ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงเพื่อให้เข้าใจเหตุที่เกิดขึ้นและผลที่จะตามมา รากฐานการเรียนรู้ของเด็กยุคใหม่ควรจะเป็นรากฐานที่เกิดจากการศึกษาภูมิปัญญาเดิม แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้อันจะเป็นประโยชน์ในด้านการเพิ่มศักยภาพของเด็กในสังคม อีกทั้งยังเป็นการบูรณาการความรู้ยุคเก่าร่วมกับความรู้ยุคใหม่อีกด้วย

ส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ การที่จะสร้างให้คนยุคใหม่จะเกิดความคิดที่สร้างสรรค์ที่เป็นประโยชน์กับสังคม ต้องเริ่มจากการปลูกฝังความคิดในด้านดีก่อน ควรต้องสอนให้เยาวชนเรียนรู้ที่จะเข้าใจ ให้ความเคารพความคิดของ

ตนและความคิดของผู้อื่น เพราะไม่ว่าใครจะก็ตามแต่ ความคิดที่ดีย่อมจะส่งผลต่อตนเอง ต่อผู้อื่นและต่อสังคมด้วยกันทั้งสิ้น เครื่องมือที่จะช่วยในการสร้างจิตสำนึกที่ดีให้กับเยาวชน คือ กิจกรรมที่เป็นการสร้างจิตสำนึก เช่น ประเพณีวัฒนธรรมที่มีอยู่ การปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมอันดีงาม เจตคติทางสังคมของบุคคลแต่ละคนนั้นมีอิทธิพลมาจากการติดต่อและการสัมผัสกันภายในสังคมนั้นเอง ทุกคนย่อมมีขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมต่าง ๆ เป็นเอกลักษณ์ของ สังคม เยาวชนจึงควรเรียนรู้เกี่ยวกับค่านิยม ขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมของตน เช่น การมีมารยาทดีงาม มีความซื่อสัตย์ มีความสุจริต มีความเคารพผู้ใหญ่ แต่งกายสุภาพเหมาะสมกับกาลเทศะ และมีเจตคติที่ดี อีกอย่างที่สำคัญในการสร้างจิตสำนึกที่ดีของเยาวชนคือ การอบรมสั่งสอนจากพ่อแม่ การเป็นตัวอย่างที่ดีหรือเป็นต้นแบบให้เยาวชนประพฤติปฏิบัติตาม ซึ่งสิ่งเหล่านี้ถ้าจะให้เยาวชนปฏิบัติตาม ต้องมีต้นแบบที่ทำให้เห็น ซึ่งต้นแบบที่ดีที่สุดคือพ่อแม่

การพัฒนาทักษะ เป็นการสนับสนุนให้ได้เรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ ที่มีความสำคัญในการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน ปัจจุบันที่มีบทบาทสำคัญในการทำงานทั้งในปัจจุบันและอนาคตก็คือความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ในฐานะที่เทคโนโลยีเป็นองค์ประกอบแวดล้อมใหม่ของการทำงานและการพัฒนาคุณภาพชีวิตยุคใหม่ ประสพการณ์ใหม่นี้จะสร้างการเปลี่ยนผ่านให้คนยุคใหม่ได้ปรับฐานความคิด ความสัมพันธ์กับสังคมเข้าสู่ความเชื่อมโยงใหม่ที่เปลี่ยนจากโลกกายภาพสู่โลกเสมือนจริงในสังคมดิจิทัลและการร่วมเป็นพลเมืองดิจิทัล ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้จะต้องกลับมาทบทวนถึง คุณภาพ ศักยภาพ กล่าวได้ว่าทักษะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลก็เป็นสิ่งที่จำเป็นในโลกปัจจุบัน แต่คนยุคใหม่ก็ควรจะมีทักษะสำคัญด้านอื่น ๆ ตามมาด้วย อย่างเช่น ทักษะการทำงานเป็นทีมที่จะต้องรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการสื่อสารไม่ว่าจะทำงานในยุคใดสมัยใดก็เป็นทักษะที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จของคนเราทุกคน เนื่องจากเราต้องทำงานกับคนอื่นอยู่ตลอดเวลา และความสามารถในการปรับตัว ทักษะในด้านนี้ทวีความสำคัญขึ้นเรื่อย ๆ

เสริมสร้างภาวะผู้นำ สิ่งที่น่าสนใจในการเปลี่ยนแปลงคนยุคใหม่คือการมีภาวะผู้นำเพื่อที่จะสามารถขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ภาวะผู้นำถือว่าเป็นสิ่งที่คนรุ่นใหม่ควรมี ซึ่งเป็นการพัฒนาศักยภาพเพราะคนรุ่นใหม่จะต้องเป็นคนที่ยืนมาเป็นส่วนหนึ่งในการนำพาประเทศไปสู่การพัฒนาในทุกด้าน โดยผู้นำที่ดีจะต้องมีความสามารถทางด้านสติปัญญาและคุณภาพทางสมอง ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้นำ คนที่มีความเฉลียวฉลาดย่อมโน้มน้าวให้ผู้อื่นปฏิบัติตามได้ง่าย อันจะทำให้เกิดการนำที่จะมีผู้ตามในการพัฒนาตนเองและกลุ่มคนให้มีศักยภาพที่เพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาศักยภาพของประเทศ จะต้องสร้างคนยุคใหม่ให้มีความสามารถทางด้านการเปรียบเทียบและการแปลความหมายอย่างมีเหตุผล มีความสามารถที่จะหาเหตุผลต่าง ๆ จากสาเหตุต่าง ๆ ได้และสามารถแปลความหมายได้อย่างชัดเจน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ผู้นำจะต้องมีคือการสื่อสารที่ชัดเจนและมีเหตุผล นอกจากนั้นก็ต้องเสริมสร้างให้เกิดความรับผิดชอบทั้งในส่วนของตนเองในการรับผิดชอบต่อสิ่งที่ตัวเองได้ทำ และความรับผิดชอบต่อสังคมอันเป็นสิ่งที่ส่งผลต่อสังคมที่เป็นส่วนหนึ่งของการเป็นผู้นำ

สร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม ซึ่งก็คือการมีความสามารถคาดการณ์สามารถทำนายเหตุการณ์หรือปัญหาที่จะเกิดขึ้นล่วงหน้า และหาทางป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์หรือปัญหานั้นเกิดขึ้นได้ ควรให้มีการคุ้มครองเรื่องสิทธิและความรุนแรงในเด็กและเยาวชน ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชน รวมทั้งควรวางมาตรการรูปแบบการ

ทำงานที่เปิดโอกาสต่อการมีส่วนร่วมอย่างอิสระและเน้นประสบการณ์จากการปฏิบัติจริงของเด็กตลอดไปถึงความต่อเนื่องของการทำงานในระยะยาว ควรมีการส่งเสริมการทำงานเพื่อสร้างเครือข่าย โดยเชื่อมโยงการทำงานกับเครือข่ายหลักที่สำคัญในพื้นที่ ได้แก่ กลุ่มเด็กและเยาวชนเอง ครอบครัว สถาบันการศึกษา วัด ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรอิสระในพื้นที่ เพื่อที่จะให้กลุ่มเด็กและเยาวชนได้เรียนรู้ประสบการณ์ในการอยู่ร่วมกันในสังคม และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเด็กและเยาวชน อันจะเป็นพื้นฐานในการพัฒนาคนยุคใหม่สู่การพัฒนาประเทศต่อไป

สรุปได้ว่า การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของแต่ละช่วงชีวิตย่อมส่งผลต่ออนาคต เพื่อให้เด็กและเยาวชนซึ่งเป็นคนยุคใหม่ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปในทางการพัฒนา กระบวนการที่จะทำให้คนยุคใหม่เกิดการเปลี่ยนแปลงมีดังนี้ การสร้างรากฐานการเรียนรู้เป็นการพัฒนาการ ความคิด อารมณ์ และจิตใจ ความรู้ยุคใหม่บูรณาการกับความรู้ยุคใหม่ ส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์เป็นการสร้างให้เกิดความคิดที่สร้างสรรค์ที่เป็นประโยชน์กับสังคมให้ความเคารพความคิดของตนเองและความคิดของผู้อื่น การพัฒนาทักษะเป็นการสนับสนุนให้ได้เรียนรู้ทักษะใหม่และสร้างการเปลี่ยนผ่านให้คนยุคใหม่ได้ปรับฐานความคิด เสริมสร้างภาวะผู้นำเป็นการส่งเสริมให้เกิดความสามารถทางด้านสติปัญญา การสื่อสารที่ชัดเจนและมีเหตุผลและเสริมสร้างความรับผิดชอบทั้งในส่วนของตัวเองและสังคม สร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมให้มีความสามารถคาดการณ์ปัญหาที่จะเกิดขึ้นล่วงหน้าและหาทางป้องกันไม่ให้เกิดปัญหานั้นเกิดขึ้นได้

Reference

- ปริญญ์ เทวานฤมิตรกุล. (2555). **การศึกษาเพื่อสร้างพลเมือง (Civic Education)**. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์พับลิชั่นส์.
- ธนภัทร จันทรเจริญ. (2562). การจัดการเรียนรู้สู่การศึกษาไทย 4.9. **วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์**. ปีที่. ฉบับที่ 3.: 217.
- นิภาพรณ เจนสันติกุล. (2556). โครงสร้างทางสังคม บทบาทและนโยบายสาธารณะกับความเป็นพลเมือง. **วารสารศิลปศาสตร์**. ปีที่ 5. ฉบับที่ 1. (มกราคม-มิถุนายน). : 52.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2559**. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม**
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). **ร่างยุทธศาสตร์ชาติ 29 ปี พ.ศ. 2569 - 2579**. (24 สิงหาคม 2559).
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2555). **พลเมืองในระบอบประชาธิปไตย**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- arphawan sopontammarak. **รู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล**. [ออนไลน์] แหล่งที่มา : <https://www.thaihealth.or.th/Content/39075-รู้เท่าทันสื่อ%20สารสนเทศ%20และดิจิทัล.html>. [ค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2563]